

■ **Anmeldelse.** Trine Breums bog om filmdramaturgi og manuskript-skrivning er fuld af eksempler, erfaring – og kærlighed til emnet

HER MÅ DU GODT SIGE FORFØRELSE

af *Christina Matthiesen*

Film, fortælling og forførelse 2

*Om filmdramaturgi og
manuskriptskrivning*

Trine Breum

Frydenlund 2001

278 sider, 248 kr.

Det er på alle måder en fornøjelse som retoriker at læse en bog der ubekymret og ubesværet beskæftiger sig med den store kunst at forføre. Det handler om filmdramaturgi og manuskriptskrivning, og det må man gerne læse om. Det kan ligefrem anbefales for der flere gode pointer og megen inspiration at hente. Den gode film skal, som den gode retorik, først og fremmest have noget på hjerte, den skal tage sit afsæt i en præmis eller en påstand, den skal have flere synsvinkler, den skal skabe rum for identifikation, og så skal den være troværdig, hvilket ikke behøver at betyde at den er realistisk, eller at personerne siger hvad de i virkeligheden mener.

Første udgave af Trine Breums *Film, fortælling og forførelse* udkom i 1993, og nu er anden udgave kommet med opdateringer, der primært er lig med eksempler fra og analyser af de sidste års store danske film, fx *Festen*, *Blinkende Lygter* og *Bænken*. Dette i sig selv kan man sige er en force, for der findes bøger nok der har *Borte med Blæsten*, *De syv samuraier* eller *Star Wars* som eksempelmateriale. Amerikanske 90'ere succeser bliver imidlertid ikke forbigået, og især *Thelma & Louise* og *Fight Club* fylder ganske meget.

Bogen er inddelt i fem dele, hvor den første omhandler genrer, konflikter og karakterernes funktion. Det er her vi præsenteres for præmissen, som er grundideen hvorom alt fra scener til personer drejer. Det er dette kalejdoskopiske orkester der skal i sving for at manuskriptforfatteren levende og involverende kan tage et synspunkt under behandling og bevise eller modbevise det. Anden del gennemløber den dramatiske struktur. Her præsenteres læseren for en berettermodel der er mere detaljeret end sædvanligvis og som tilmed udbygges til et pædagogisk og effektivt værktøj undervejs. Den tredje del beskæftiger sig med identifikation, synsvinkler og kunsten at opbygge spænding og skabe forløsning. Den bedste pointe her er at identifikation ikke er et spørgsmål om at kunne lide eller ligne en person, men om at tale til publikums erfaring med basale følelser som frygt, sorg og håb. Fjerde del tager fat på de filmiske virkemidler, heriblandt kameravinkler og dialog. Sidstnævnte kapitel er temmelig hurtigt overstået, og det er en skam, for et af de mest åbenlyse skel mellem den gode og mindre gode film ligger præcis i udformningen af dialogen. Femte del giver råd om det praktiske arbejde og evnen til at få det til at fungere – det gælder lige fra arbejdet med at finde rette idé og materiale til arbejdet med personopbygningen og scener kontra sekvenser samt formalia som eksempelvis linjeafstand.

Man kan altid diskutere om et afsnit hører til det ene eller det andet sted,

eller om visse ting optræder for sent eller helt er overset, men det rører ikke væsentligt ved helhedsindtrykket af at denne bog er skrevet af en der ved besked og formår at nuancere sine pointer og i den grad føler kærlighed for sit emne. Der trækkes på erfaringen, og de mange eksempler illustrerer og underbygger. Tonen er uakademisk, ligefrem og vedkommende og et langt stykke hen af vejen meget charmerende, selv om kursiveringer anvendes i ét væk. Og så er forfatteren ikke bange for at minde om den gode fortællings slægtskab med tilværelsens oftest banale, men dog svære konflikter og valg. Det er, som hun er inde på i bogens afsluttende kapitel, måske hovedårsagen til at vi i vores tid overhovedet ser så mange film som tilfældet er. Fortællinger er fast struktur, orden og etik, selv når det gælder de moderne af slagsen, og det har vi brug for midt i en kaostid.

Nå ja, og så skylder jeg at sige at også hun understreger at forførelse ikke handler om at føre bag lyset; forførelse handler om at sætte sig i den forførtes sted. Altså på den der underholdende og følelsesmæssigt afvæbnende måde, vi kender fra biffen når vi har grædt og grinet og er blevet klogere. Når det med andre ord er lykkedes.

*Christina Matthiesen er cand. mag. i retorik
og har skrevet speciale om
fortællingen som retorisk strategi*